بەشی پێنجەم

ئەو ئەحکامانەی
تایبەتمەندن بە ڕۆژووەوە

- باسی یەکەم: ڕۆژوگرتن لە کاتی بێ نوێژی دا.
- باسی دووەم: گێرانەوەی ئەو ڕۆژوانەی کە بە هۆی بێ نوێژیەوە لە دەست چوون.
- باسی سێیەم: توش بوون بەبێ نوێژی لەکاتی بە ڕۆژووبوون دا.
- باسی چوارەم: پاکبوونەوە لە ڕۆژانی ڕۆژوو دا.
- باسی پێنجەم: پاکبوونەوە لە شەوداو، دواخستنی خۆشۆردن بۆ دوای بانگی بەیانی.

✍ باسی یەکەم
ڕۆژوگرتن لە کاتی بێ نوێژی دا

دروست نی یە بۆ ئافرەت لەکاتی بێ نوێژی دا ڕۆژو بگرێت، ئیتر جیاوازی نییە ڕۆژوی فەرز بێ یان سونەت، ئەگەر بیشیگرێت ئەوە جێی هیچ ناگرێ بۆی.

ئەمەش کە وترا زانایانو شەرعناسان یەکدەگن لەسەری.(١)

بەڵگەش بۆ ئەوە:

« مُعَاذَةَ» ئافرەتێك بوو دەڵێ: پرسیارم کرد لە « عَائِشَةَ» ووتم: ئەوە بۆ ئافرەتێ کە لە بێ نوێژی پاك دەبێتەوە ڕۆژوو دەگێڕێتەوە، بەڵام نوێژەکانی ناگێڕێتەوە؟

« عَائِشَةَ»ش ووتی:

« كَانَ يُصِيبُنَا ذَلِكَ فَنُؤْمَرُ بِقَضَاءِ الصَّوْمِ وَلَا نُؤْمَرُ بِقَضَاءِ الصَّلَاةِ».

واتە: «ئێمە لەسەردەمی پێغەمبەردا«ﷺ» دەکەوتینە بێ نوێژیەوە، داوامان لێ دەکرا ڕۆژووەکانمان بگێڕینەوە، بەڵام داوامان لێ نەدەکرا نوێژ بگێڕینەوە».(٢)

ئەوەی لەم«حديث»ەوە وەردەگیرێ ئەوەیە:

لەسەردەمی پێغەمبەردا«ﷺ» ئافرەتان لە ڕۆژانی مانگی ڕەمەزاندا کە بکەوتنایەتە بێ نوێژیەوە دەستیان لە ڕۆژوو هەڵدەگرتو ڕۆژویان نەدەگرت.

لەوەوە دەتوانین بڵێین:

هەروەك چۆن پاك بوونەوە لە بێ نوێژی یەکێکە لە مەرجەکانی دروستێتی نوێژو، بوونی خوێنی بێ نوێژی ڕێگرە لە نوێژکردن، بەهەمان شێوە پاکبوونەوە یەکێکە لە مەرجەکانی دروستێتی ڕۆژوو بۆ ئافرەتانو بوونی خوێنی بێ نوێژی ڕێگرە لە ڕۆژووگرتن.

---

(١)الإجماع لإبن المنذر ص٤٣، المحلى ٢/٢٣٨، المغني٤/٣٩٧،كشاف القناع١/١٩٧.

(٢)**صحيح مسلم** - كتاب الحيض باب وجوب قضاء الصوم على الحائض دون الصلاة - حديث : ٥٣٤. معرفة السنن والآثار للبيهقي - كتاب الحيض لا تقضي حائض الصلاة - حديث : ٥٦٢.

باسی دووەم

گێڕانەوەی ئەو ڕۆژوانەی کە بە هۆی بێ نوێژیەوە لە دەست چوون

ڕۆژووگرتنی ئەو ڕۆژانەی کە بە هۆی بێ نوێژیەوە لە دەستی چوون لە مانگی ڕەمەزاندا، واجبە لەسەر ئافرەت بیانگێڕێتەوەو قەزایان بکاتەوە لە هەر مانگێکی تری ئەو ساڵەدا، خۆ ئەگەر بکەوێتەوە ساڵێکی تر، ئەوە هەرچەندە کارێکی ناپەسەندی کردووە، بەلاّم ڕۆژووەکەی لەسەری دەکەوێ‌و جێگای قەرزاریەکەی بۆ پڕدەکاتەوە.

هەروەك چۆن زانایان‌و شەرعناسان یەکدەنگن لەسەر نادروستێتی ڕۆژوو بۆ ئافرەتێ کە لە بێ نوێژی دا بێ، بەهەمان شێوە یەکدەنگن لەسەر واجب بوونی گێڕانەوەی ڕۆژەووە فەرزەکان، بە بەڵگەی«حديث»ەکەی«عَائِشَةَ»کە فەرمووی:

« كَانَ يُصِيبُنَا ذَلِكَ فَنُؤْمَرُ بِقَضَاءِ الصَّوْمِ وَلَا نُؤْمَرُ بِقَضَاءِ الصَّلَاةِ».

واتە: «ئێمە لەسەردەمی پێغەمبەردا«ﷺ» دەکەوتینە بێ نوێژیەوە، داوامان لێ دەکرا ڕۆژووەکانمان بگێڕینەوە، بەلاّم داوامان لێ نەدەکرا نوێژ بگێڕینەوە».(٣)

ئەوەی لەم«حديث»ەوە وەردەگیرێ ئەوەیە:

لەسەردەمی پێغەمبەردا«ﷺ» ئافرەتان لە دوای پاکبوونەوەیان ڕۆژووی فەوتاویان دەگێڕایەوە.

لەوەوە دەتوانین بڵێین:

ڕۆژوو نوێژ لەوەدا لەیەك جیادەبنەوە، کە ڕۆژوو گێڕانەوەی هەیە بۆ ئافرەت کە لە بێ نوێژی دا بووبێ، بەلاّم نوێژ گێڕانەوەی نییە. ئەمەش لەبەر ئەوەیە کە گێڕانەوەی نوێژ بارگرانی‌و نارەحەتیە بۆ ئافرەت، چونکە بەزۆری هەموو مانگێك دەبێ نوێژی هەفتەیەك بگێڕێتەوە، بەلاّم ڕۆژوو لەساڵێکدا جارێکەو گێڕانەوەو هیچ بارگرانیەکی تێدانی یە.

---

(٣)صحيح مسلم - كتاب الحيض باب وجوب قضاء الصوم على الحائض دون الصلاة - حديث : ٥٣٤. معرفة السنن والآثار للبيهقي - كتاب الحيض لا تقضي حائض الصلاة - حديث : ٥٦٢.

✍ باسی سێیەم
توش بوون بەبێ نوێژی لەکاتی بە ڕۆژووبوون دا

ئەگەر ئافرەت لەو کاتەی کەوتە بێ نوێژیەوە بەڕۆژوو بوو، ئەوا ڕۆژەوەکەی بەتاڵ دەبێتەوە، تەنانەت ئەگەر کەمێکیش پێش خۆرئاوا بوون بێ، بۆیە پێویستە لەسەری ڕۆژووی ئەو ڕۆژە بگێڕێتەوە.

چونکە هەروەك چۆن بوونی پاکێتی ڕۆژووی لەسەر دادەمەزرێ، بەهەمان شێوە بێ نوێژیش ڕۆژووی پێ بەتاڵ دەبێ .

هەروەها بەڕۆژوو بوونی ڕۆژێك وەختێك جێی خۆی دەگرێو بە ڕۆژوو عیبادەت دەژمێررێ کە لە سپێدەی بەیانیەوە بەردەوام بێ تا خۆر ئاوابوون، جا ئەگەر لەهەر ساتو وەختێکی ڕۆژدا یەکێك لە هەڵوەشێنەرەوەکانی ڕۆژوو ڕووی دا، ئەوا سەرتاپای ڕۆژووی ئەو ڕۆژە بەتاڵ دەکاتەوە، جالەبەر ئەوەی بێ نوێژیش ڕۆژووی پێ بەتاڵ دەبێ، کەوابوو لە هەر ساتو وەختێکی ڕۆژدا ئافرەت کەوتە بێ نوێژیەوە، ئەوا هەموو بەشەکەی ئەو ڕۆژەی بەتاڵ دەبێتەوە.

ئەوەش کە وترا زانایانو شەرعناسان یەکگدەنگن لەسەری.(٤)

✍ باسی چوارەم
پاکبوونەوە لە ڕۆژانی ڕۆژوو دا

ئەگەر ئافرەت لەمانگی ڕەمەزاندا لە دوای بانگی بەیانی پاکبوویەوە ، ئەوە سەرەڕای ئەوەی بۆی نییە ئەو ڕۆژە بەڕۆژوو بێ، خۆگرتنەوەیشی لەسەر نییە.(٥)

کەوابوو: ئافرەت لەسەری پێویست نییە خۆی لە خواردنو خواردنەوە بگرێتەوەو هیچ نەخوات لەو ڕۆژەدا، بەناوی «الإمساك» واتە خۆگرتنەوە.

بەلام هەندێ لە مەزهەبەکان بۆ چوونیان وایە کە ئافرەت ئەگەر لە دوای بانگی بەیانی پاکبوویەوە، ئەوە پێویستە لەسەری خۆی بگرێتەوە لە خواردنو خواردنەوە، هەرچەندە جێگای ڕۆژوویشی بۆ ناگرێتەوە، بەلاّم خۆگرتنەوەی هەر لەسەرە.

ئەوەیش کە دەیکەنە بەڵگە ئەوەیە:

---

(٤)صحيح فقه السنة٢/١٠٥.

(٥)المحلى٦/٣٦١، المجموع ٦/٢٥٦، المهذب١/١٨٤، المغني٤/٢٨٨، القوانين الفقهية ص٨٤، الكافي١/٢٩٥.

لە ڕۆژی «عَاشُـــورَاءَ»پێغەمبـەر«ﷺ»کەسێکی نـارد بـۆ دەوروبـەری شـاری مەدینـە تـا خـەڵکی ئاگـادار بکاتەوەو پێیان بڵێ:

« مَنْ كَانَ أَصْبَحَ صَائِمًا فَلْيُتِمَّ صَوْمَهُ وَمَنْ كَانَ أَصْبَحَ مُفْطِرًا فَلْيُتِمَّ بَقِيَّةَ يَوْمِهِ».

واتـە: «هەرکـەس بـە ڕۆژووە بـا ڕۆژوەکـەی تـەواوبکات، وە هەرکـەس بـە ڕۆژوو نییـە، ئـەوا بـاقی ڕۆژەکـە کـە ماوە با بەڕۆژوو بێ».(٦)

جا دەڵێین لێرەدا ئـەو کەسانەی کـە بـەڕۆژو نـەبوون پێغەمبـەر«ﷺ»فـەرمانی پـێ کـردن کـە ئەوەنـدەی مـاوە لەو ڕۆژەدا با بە ڕۆژووبن.

لەوەڵامدا دەوترێ :

یەکەم:

ئـەو فەرمانـەی کـە پێغەمبـەر«ﷺ»کـردی حـوکم و بڕیارێکـە تایبەتـە بەکەسێك کـە نـەزانێت کەوتۆتـە ڕۆژی ڕەمەزانـەوەو بـێ ئاگـابێ لـەوەی کـە مـانگی ڕەمـەزان هـاتووە، هـەروەك چـۆن ئـەو خەڵکـەی دەوروبـەری مەدینـە نـەیانزانیو بـێ ئاگـابوون لـە ڕۆژی«عَاشُـــورَاءَ»و پێغەمبـەر«ﷺ» ئاگـاداری کردنـەوە، تـاوەکو ئـەوەی زانیویـەتیو بـە ڕۆژوو بـووە ڕۆژووەکـەی تـەواوبکات، وە هەرکەسـیش نـەیزانیوە بـا لـە ئێسـتەوە نییـەت بهـێنێو ڕۆژوو بگـرێ، چونکە پێش ڕەمەزان ڕۆژی«عَاشُورَاءَ» فەرزبوو لەسەریان.

جا لەوەوە دەتوانین بڵێین:

هەرکـەس لـەبیری چـوو بـە ڕۆژوو بـێ، یـان نـەزانێ ڕەمەزانـەو، خـواردنی خواردبێو سەرجێیشی کردبـێ لەگـەڵ خێزانیـدا، بـەڵام دوای ئـەوە بیری کەوتـەوە کـە ڕەمەزانـە، یـان بۆیـان باسـکرد کـە سبەی شـەو مـانگ بینـراوە، ئـەوە لـەو وەختـەی بـیری دەکەوێتـەوە، یـان بـۆی بـاس دەکـەن، پێویـستە نییـەتی ڕۆژووی ئـەو ڕۆژە بهـێنێو، خـۆی بگرێتـەوە لـەو شـتانەی کـە پێویـستە ڕۆژووان خـۆی لـێ بگرێتـەوەو، ڕۆژووەکـەی تـەواوکات تـا ئێـوارە، ئـەوا ڕۆژووی ئـەو ڕۆژەی بـۆ دەژمێـرێو گێڕانەوەشـی لەسـەر نـی یـە، ئەگـەر کـاتی مانـەوەی ئـەو ڕۆژە بـە ئەنـدازەی

---

(٦)**صحيح مسلم** - كتاب الصيام باب من أكل في عاشوراء فليكف بقية يومه - حديث : ١٩٨٤. صحيح ابن خزيمة - كتاب الصيام جماع أبواب صوم التطوع - باب استحباب ترك الأمهات إرضاع الأطفال يوم عاشوراء حديث : ١٩٤٤. صحيح ابن حبان - كتاب الصوم باب صوم التطوع - ذكر استحباب صوم يوم عاشوراء أو بعض ذلك اليوم لمن عجز حديث : ٣٦٨٠. السنن الكبرى للبيهقي - كتاب الصيام باب من زعم أن صوم عاشوراء كان واجبا ثم نسخ وجوبه - حديث : ٧٨٩٣. معرفة السنن والآثار للبيهقي - كتاب الصيام الاختلاف في صوم يوم عاشوراء - حديث : ٢٧١٦. المعجم الكبير للطبراني - باب الراء ربيع بنت معوذ بن عفراء أنصارية - خالد بن ذاكوان أبو الحسين البصري حديث : ٢٠٥٣٧. شعب الإيمان للبيهقي - تخصيص عاشوراء بالذكر حديث : ٣٦٠٧. فضائل الأوقات للبيهقي - باب تخصيص يوم عاشوراء بالذكر حديث : ٢٣٢.

نییەتەکـەی ئـەوی مـابیّ‌و لەگـەڵ تـەواوبوونی نییـەتی دا ڕۆژیـش ئـاوا بـیّ، ئـەوا ئـەو کەسـە ڕۆژووی خـۆی دەسـت دەکەویّ.

بـەڵاّم ئەگـەر نییـەت نـەهێنیّ‌و ئـەو چـەند سـەعاتەی ڕۆژ کـەماوە بـەڕۆژوو نـەبیّ، ئـەوا سەرپێـچی شـەرعی کردووەو بە هیچ شێوەیەکیش گێڕانەوەی بۆ نییە، ئەگەر بیشیگێڕێتەوە جێی هیچی بۆ ناگریّ.

جـا مەبەسـتی «حــدیث»ەکـە تایبەتـە بـەو کەسـانەی کـە لـەبیریان چـووە، یـان بـیّ ئاگـابوون لـە ڕەمـەزان، جـا مۆڵـەتی بیانووەکـەیان تـا ئـەو سـاتەوەختە بڕەکـات، کـە بیریـان دەکەوێتـەوەو ئاگـادار دەکـرێن، بۆیـە هەرکـە بیانووەکـەیان نـەما ئیتر مۆڵەتەکـەیان بستێك بڕناکـاتو دەبـیّ دەسـت بـەجیّ نییـەت بهێـننو بـە ڕۆژووبـن، ئەگـەر نا مۆڵەتی ئەوەیان نییەو لە دوای ڕەمەزان ناتوانن قەزای بکەنەوە.[٧]

کـەوابوو: ئـەوەی کـە«حــدیث»ەکـە مەبەسـتێتی ڕۆژووگرتنـە«الـصَّوْمِ»، نـەك خۆگرتنـەوە«الإمــساك».چـونکە ئەوانـەی کـە باسـی«الإمــساك» دەکـەنو پێویـستی دەکـەن، خۆیـان یەکـدەنگن لەسـەر ئـەوەی کـە جێگـای ڕۆژوو ناگریّ‌و دەبیّ قەزابکرێتەوە.

جــا کــە خۆگرتنــەوە«الإمــساك» جێگـای ڕۆژوو نەگرێتــەوەو، ئـەو ڕۆژەی هــەر لەسـەر بمێنیّ، کـەوابوو هــیچ مانایەك نامێنیّ لە خۆگرتنەوەکەیدا.

دووەم:

وەکـو وتمـان ئـەوەی کـە«حــدیث»ەکـە مەبەسـتێتی ڕۆژووگرتنـە«الـصَّوْمِ»، نـەك خۆگرتنـەوە«الإمــساك».چـونکە هــیچ بەڵگەیـەك نییـە بیـسەلێنیّ کـە پێغەمبـەر«ﷺ» فـەرمانی پـیّ کـردبن لـەدوای «عَاشُــورَاءَ»ڕۆژووەکـەیان قەزابکەنەوە، وە هیچ کەسیش لەوانەی کە لەو ڕۆژەدا نییەتیان هێنا ڕۆژووی ئەو ڕۆژەیان قەزا نەکردوّتەوە.

جــا ئەگـەر خۆگرتنــەوە«الإمــساك»هەبوایـەو شـەرع ڕێگـەی پێدابایـە، پێغەمبـەر«ﷺ» لـەدوای ئـەوەی پێیـانی فـەرموو: « هەرکـەس بـە ڕۆژوو نـی یـە، ئـەوا بـاقی ڕۆژەکـە کـە مـاوە بـا بـەڕۆژوو بـیّ». دەبـوو باسـی ئەوەشـی بۆیـان کردبایـە کـە دەبـیّ لـە پـاش«عَاشُــورَاءَ» ڕۆژووەکـان بگێڕنـەوە، جـا کەباسـی نـەکردووە، بەڵگەیـە لەسەر ئەوەی کە ئەو فەرمانەی پێغەمبەر«ﷺ» بۆ ڕۆژوو گرتنە نەك خۆگرتنەوە.

کـەوابوو: ئـەو نـەك هـەر بەڵگـە نـی یـە بـۆ شـەرعیەتی خۆگرتنـەوە«الإمــساك»،بـەڵکو بەڵگەیـە بـۆ ئـەوەی کـە خۆگرتنەوە بەناوی«الإمساك» لەشەرع دا جێگای نابێتەوە.

جامــادام : خۆگرتنــەوە بــەناوی«الإمــساك» شــەرعیەتی نــی یــە کــەوابوو: ئـافرەتیش کــە لــە بــیّ نوێـژی پـاك دەبێتەوە هیچ بەڵگەیەك نی یە بیسەلمێنیّ کە خۆگرتنەوەی لەسەر بیّ .

---

(٧)المحلی ٦/١٦٧-١٦٩.

✍ باسی پێنجەم
پاكبوونەوە لە شەوداو، دواخستنی خۆشۆردن بۆ دوای بانگی بەیانی

ئەگەر ئافرەت لەشەودا پاك بووەوە، ئەوا دروستە بۆی خۆشۆردنەكەی دوابكەوێ بۆ دوای بانگی بەیانی، دواكەوتنی خۆشۆردنەكەشی هیچ زەرەرێ لە ڕۆژووەكەی نادات، مادام لە شەودا نییەتی ڕۆژووگرتنی هەبووبێ.(٨)

بەڵگەش بۆ ئەوە:

یەكەم: ﴿فَٱلۡـَٰٔنَ بَٰشِرُوهُنَّ وَٱبۡتَغُواْ مَا كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمۡۚ وَكُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكُمُ ٱلۡخَيۡطُ ٱلۡأَبۡيَضُ مِنَ ٱلۡخَيۡطِ ٱلۡأَسۡوَدِ مِنَ ٱلۡفَجۡرِۖ ثُمَّ أَتِمُّواْ ٱلصِّيَامَ إِلَى ٱلَّيۡلِۚ﴾البقرة: ١٨٧.

واتە: « دەسا لە ئێستە بەدواوە دەتوانن بە درێژایی شەوگار سەرجێیی و تێكەڵی ژن ومێردی لەگەڵ خێزانەكانتان دا بكەن بە ئومێدی ئەوەی خودا وەچەی صالحتان پێ بدا، وەهەروەها دەتوانن بە درێژایی شەوگار بخۆن و بخۆنەوە تا سپێدەی سەرلەبەیانی دەردەكەوێت، پاشان ڕۆژووەكانتان درێژە پێ بدەن تا خۆر ئاوابوون».

ئەوەی لە ئایەتەكەوە وەردەگیرێ:

خوای پەروەردگار هەروەك چۆن مۆڵەتی داوە تا دەركەوتنی سپێدەی سەرلەبەیانی نان وئاو بخورێ و بخورێتەوە، ئاوەهاش مۆڵەتی داوە تا ئەوكاتە كاری سەرجێیی و تێكەڵی ژن ومێردی ئەنجام بدرێ.

جا ئەگەر مۆڵەتی سەرجێیی تا بەرەبەیان درێژە بكێشێ، شتێكی ڕوونە كە خۆشۆردن بۆ جەنابەت و لەشگرانیەكە دەكەوێتە دوای دەركەوتنی سپێدەوە، ئەوەش ئاماژەیە بۆ ئەوە كە دروستە لەشگرانی و جەنابەت بكەوێتە دوای سپێدەوەو، كاریگەریشی بۆ سەر ڕۆژوو نابێ .

كەوابوو: بەپێی ئایەتەكە خوای پەروەردگار مۆڵەتی كەسی ڕۆژووانی داوە ئەگەر جەنابەت و لەشگرانی لەسەر بوو،لە دوای بانگی بەیانی خۆی بشوات وغوسڵ بكات.

دووەم:« عَائِشَةَ »و« أُمَّ سَلَمَةَ »ەی خێزانی پێغەمبەر«ﷺ»دەفەرموون:

«أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ «ﷺ» كَانَ يُدْرِكُهُ الْفَجْرُ وَهُوَ جُنُبٌ مِنْ أَهْلِهِ ثُمَّ يَغْتَسِلُ وَيَصُومُ»(٩)

---

(٨)المغني٤/٣٩٣،المحلى٦/٣٩٣.

(٩)**صحيح البخاري** - كتاب الصوم باب الصائم يصبح جنبا - حديث : ١٨٣٨ . صحيح ابن حبان - كتاب الصوم باب صوم الجنب - ذكر البيان بأن قوله : يصبح جنبا ثم يصوم أراد به حديث : ٣٥٤٦. صحيح ابن حبان - كتاب الصوم باب صوم الجنب - ذكر البيان بأن المرء جائز له أن يكون اغتساله من جنابته حديث : ٣٥٥٥. صحيح ابن حبان - كتاب الصوم باب صوم الجنب - ذكر خبر قد يوهم من لم يحكم صناعة الحديث أن أبا حديث : ٣٥٥٧. سنن الترمذي الجامع الصحيح - أبواب الجمعة أبواب الصوم عن رسول الله صلى الله عليه وسلم - باب ما جاء في الجنب يدركه الفجر وهو يريد الصوم حديث : ٧٤٤. مصنف عبد الرزاق الصنعاني - كتاب الصيام باب من أدركه الصبح

واتــە: « پێغەمبــەر«ﷺ» بەرەبــەیانی بەســەردا دەهــات‌و لەشــیگران بــوو بــەهۆی ســەرجێی کردنــی لەگــەڵ خێزانەکانی خوێدا، پاشان خۆی دەشۆردو بە ڕۆژوویش دەبوو».

پیاوێـك پرسـیاری لـە« أُمَّ سَـــلَمَةَ »ی خێزانـی پێغەمبـەرکرد«ﷺ» ووتـی ئەگـەر پیاوێـك لەشـیگران بـێ تـا بانگی بەیانی ئایا بۆی دروستە بەڕۆژوو بێ؟

« أُمَّ سَلَمَةَ »ش فەرمووی:

«كَانَ رَسُولُ اللَّهِ «صَلَّى الله عَلَيه وسَلَّم» يُصْبِحُ جُنُبًا مِنْ جِمَاعٍ لَا مِنْ حُلُمٍ ثُمَّ لَا يُفْطِرُ وَلَا يَقْضِي».

واتــە: « پێغەمبــەر«صَــلَّى الله عَلَيــه وسَــلَّم» بەرەبــەیانی بەســەردا دەهــات‌و لەشــیگران بــوو بــەهۆی ســەرجێی کردنــی لەگــەڵ خێزانــەکانی خوێــدا، نــەك لەشــگرانیەکەی بــەهۆی خەونــەوە بــووبێ، پاشــان ڕۆژووەکەیــشی نەدەشکاندو قەزاشی نەدەکردەوە»[10].

ئەوەی لەم«حدیث»انەوە وەردەگیرێت ئەوەیە:

کــە پێغەمبــەر«ﷺ» تــا ســپێدەی بەرەبــەیان لەشــگرانیو جەنابــەتی لەســەر بــووە، خۆشــۆردن‌و غوســڵەکەی کەوتوتە دوای بانگی بەیانی.

ئـافرەتێکیش ئەگـەر لـەپێش بـانگی بـەیانی پـاك بێتـەوە، بـۆی دروسـتە خۆشـۆردنەکەی بکەوێتـە دوای بـانگی بەیانی وەکو چۆن بۆ لەشگران دروستە.

چــونکە هــەروەك چــۆن دواکــەوتنی خۆشــۆردن بــۆ لەشــگران کــاری نــەکردە ســەر ڕۆژووەکــەی، بەهــەمان شــێوە دواکــەوتنی خۆشــۆردن بــۆ ئــافرەتێکیش کــە پــاك بێتــەوە کارناکاتــە ســەر ڕۆژووەکــەی، چــونکە ئەوکەســەی جەنابـەت‌و لەشـگرانی لەسـەرە لەگـەڵ ئـەو ئافرەتـەی کـە پـاك بوتـەوە هـەردووکیان یـەك کێـشەیان هەیـە کـە خۆشۆردنە. مادام بۆ ئەو کێشە نەبێ بۆ ئەمیش کێشە نی یە.

===================================

ماڵپەڕی بەهەشت

www.ba8.org

جنبا – حديث : ٧١٥٨. مصنف ابن أبي شيبة – كتاب الصيام في الرجل يصبح وهو جنب يغتسل ويجزيه صومه – حديث : ٩٤٢٢. السنن الكبرى للنسائي – كتاب الصيام سرد الصيام – صيام من أصبح جنبا حديث : ٢٨٧٨

(١٠)**صحيح مسلم** – كتاب الصيام باب صحة صوم من طلع عليه الفجر وهو جنب – حديث : ١٩٣١. مستخرج أبي عوانة – مبتدأ كتاب الصيام باب بيان إجازة الصوم إذا أدركه الصبح وهو جنب من الجماع – حديث : ٢٢٨٦. السنن الكبرى للنسائي – كتاب الصيام سرد الصيام – ذكر الاختلاف على عبد ربه بن سعيد بن قيس في هذا حديث : ٢٨٩٦. السنن الكبرى للبيهقي – كتاب الصيام. باب من أصبح جنبا في شهر رمضان – حديث : ٧٥١٣